

1 (Sem-6/FYUGP) EDU 61 MN/(A)

2026

EDUCATION

(Minor)

Paper : EDU0600504

(Set-A)

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Attempt the questions from any **one** Option

OPTION—1

Paper : EDU0600504A

**(Educational Measurement and
Laboratory Practical)**

Full Marks : 45

Time : 2 hours

1. Answer the following as directed : 1×5=5

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

- (a) Educational measurement is relative in nature.

(Write True or False)

শৈক্ষিক পৰিমাণ আপেক্ষিক প্ৰকৃতিৰ।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(b) What is meant by physical measurement?

ଭୌତିକ ମାପନ ବୁଝାଏ କି ବୁଝା ?

(c) Value judgement is related with _____ର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ।

(i) measurement
ମାପନ

(ii) objectivity
ସଂକୀର୍ଣ୍ଣତା

(iii) evaluation
ମୂଲ୍ୟାୟନ

(iv) item analysis
ଅଙ୍ଗମାନ ବିଶ୍ଳେଷଣ

(Choose the correct answer)
(ଉଚ୍ଚ ଉତ୍ତରଟି ବାଛି ଉଲ୍ଲେଖ)

(d) Give an example of educational achievement test.

ଶିକ୍ଷକ କ୍ରିତ୍ତିତ୍ୱ ପରୀକ୍ଷା ଏହା ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।

(e) Projective techniques are basically used to measure _____.

(Fill in the blank)

_____ ମାପନ ପାଇଁ ପ୍ରକଳ୍ପନାତ୍ମକ ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟବହାର କରା ଯାଏ ।

(ସାଜି ଠିକ୍ ମରମ କର)

(Continued)

2.

Answer any five of the following questions in

short :

2×5=10

ତରଫରୁ କେବଳ ପଞ୍ଚ ଉତ୍ତର ଦିଅ :

(a) Write two functions of measurement.

ମାପନର ଦୁଇ କାର୍ଯ୍ୟ ଲିଖ ।

(b) What is meant by pilot test?

ମୁଖ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ପୂର୍ବରୁ କି ବୁଝା ?

(c) Mention any two principles of evaluation.

ମୂଲ୍ୟାୟନର ଦୁଇ ନୀତି ଲେଖ କର ।

(d) Write two differences between achievement test and intelligence test.

କ୍ରିତ୍ତିତ୍ୱ ପରୀକ୍ଷା ଓ ବୁଦ୍ଧି ପରୀକ୍ଷାର ଯାହା ଦୁଇ ମଧ୍ୟରେ

ଲିଖ ।

(e) What is reliability?

ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟତା କି ?

(f) What is standardization of test?

ପରୀକ୍ଷାର ପ୍ରାମାଣିକରଣ କି ?

(g) Mention any two merits of objective-type

test.

ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ପରୀକ୍ଷାର ଦୁଇ ଲାଭ ଲେଖ କର ।

(Turn Over)

(4)

- (h) Write any two types of validity of a test.
এটা অভীক্ষাৰ বৈধতাৰ যি কোনো দুটা প্ৰকাৰ লিখা।
- (i) Mention two objective methods of personality measurement.
ব্যক্তিৰ পৰিমাণৰ দুটা বস্তুনিষ্ঠ পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।
- (j) What is TAT?
TAT কি ?

3. Write short notes on any four of the following : $5 \times 4 = 20$

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

- (a) Difference between measurement and evaluation
পৰিমাণ আৰু মূল্যায়নৰ মাজৰ পাৰ্থক্য
- (b) Formative and summative evaluation
গঠনমূলক আৰু সামৰণি মূল্যায়ন
- (c) Item analysis
প্ৰশ্নপদ বিশ্লেষণ
- (d) Objectivity of a test and its importance
এটা অভীক্ষাৰ বস্তুনিষ্ঠতা আৰু ইয়াৰ গুৰুত্ব
- (e) Construction of teacher-made educational achievement test
শিক্ষক-নিৰ্মিত শৈক্ষিক কৃতিত্ব অভীক্ষাৰ গঠন

(5)

- (f) Uses of achievement test in classroom
শ্ৰেণীকোঠাত কৃতিত্ব অভীক্ষাৰ ব্যৱহাৰ
- (g) Rating scale
মান-নিৰূপক কণ্ঠী
- (h) Personality inventory—objective and uses
ব্যক্তিৰ নিৰ্ণায়ক প্ৰশ্নাবলী—উদ্দেশ্য আৰু ব্যৱহাৰসমূহ

4. Answer any one of the following questions : 10
তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ পৰা যি কোনো এটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is evaluation? Discuss the role of evaluation in education.
মূল্যায়ন কি ? শিক্ষাত মূল্যায়নৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
- (b) Describe the general procedure of test construction.
অভীক্ষা গঠনৰ সাধাৰণ পদ্ধতি বৰ্ণনা কৰা।
- (c) Discuss about the characteristics of a good test.
এটা ভাল অভীক্ষাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।
- (d) Explain the Rorschach inkblot test of measuring personality.
ব্যক্তিৰ পৰিমাণৰ ব'ৰছাকৰ মৰ্শিচিহ্ন অভীক্ষাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(6)

OPTION—2

Paper : EDU0600504B

(Mental Health and Hygiene)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) According to WHO, there is 'No health without mental health'.

(Write True or False)

WHOৰ মতে 'মানসিক স্বাস্থ্য অবিহনে কোনো স্বাস্থ্য নাই'।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(b) Which of the following is closely associated with mental health?

তলৰ কোনটো মানসিক স্বাস্থ্যৰ সৈতে নিবিড়ভাৱে সম্পৰ্কিত ?

(i) Emotional stability/আৱেগিক স্থিৰতা

(ii) Overall adjustment/সামগ্ৰিক সমায়োজন

(iii) Self-concept/আত্মধাৰণা

(iv) All of the above/ওপৰৰ আটাইকেইটা

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

26A/384

(Continued)

(7)

(c) Who is the author of the book, *A Mind That Found Itself*?

A Mind That Found Itself নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?

(d) "Mental hygiene is the prevention of mental illness, preservation of mental health and cure of mental illness." Who said this?

"মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞান বুলিলে বুজায় মানসিক ৰোগত বাধা প্ৰদান কৰা, মানসিক স্বাস্থ্য বৰ্দ্ধা কৰা আৰু মানসিক অসুস্থতাৰ চিকিৎসা প্ৰদান কৰা কাৰ্য।" কথাষাৰ কোনে কৈছিল ?

(i) Crow and Crow

ক্ৰ' আৰু ক্ৰ'

(ii) Drever

দ্রেভাৰ

(iii) R. P. Taneja

আৰ. পি. টানেজা

(iv) American Psychological Association

আমেৰিকান মনোবৈজ্ঞানিক সংঘ

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(e) Mention any one practice of child rearing.

শিশুপালনৰ বাবে যি কোনো এটা অনুশীলন উল্লেখ কৰা।

26A/384

(Turn Over)

- (f) Write an objective of positive psychology.

ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।

- (g) The word 'Yoga' is originated from the Sanskrit word ____.

(Fill in the blank)

'যোগ' শব্দটো সংস্কৃত শব্দ ____ৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

- (h) What is meditation?

ধ্যান কি ?

2. Answer any six of the following questions in short :

2×6=12

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

- (a) Mention any two dimensions of mental health.

মানসিক স্বাস্থ্যৰ যি কোনো দুটা মাত্ৰা উল্লেখ কৰা।

- (b) Write two goals of mental hygiene.

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ দুটা লক্ষ্য লিখা।

- (c) Mention two mental health hazards.

মানসিক স্বাস্থ্যৰ দুটা বিপদসংকুলতা উল্লেখ কৰা।

- (d) Write two natures of positive psychology.

ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ দুটা প্ৰকৃতি লিখা।

- (e) What is Pranayama?

প্ৰাণায়াম কি ?

- (f) Mention two advantages of stress management.

চাপ ব্যৱস্থাপনাৰ দুটা সুবিধা উল্লেখ কৰা।

- (g) Write two causes of frustration.

হতাশপ্ৰস্তুতাৰ দুটা কাৰণ লিখা।

- (h) Write two provisions for keeping mental health of students at school.

বিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মানসিক স্বাস্থ্য ৰক্ষাৰ বাবে লোৱা দুটা ব্যৱস্থা লিখা।

- (i) Mention two causes of maladjustment.

অপসম্মাযোজনৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

- (j) Write any two basic features of the WHO's Comprehensive Mental Health Action Plan 2020-2030.

বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থাৰ সামগ্ৰিক মানসিক স্বাস্থ্য কাৰ্য পৰিকল্পনা 2020-2030ৰ যি কোনো দুটা মৌলিক বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

3. Write short notes on any four of the following :

5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

- (a) Scope of mental health

মানসিক স্বাস্থ্যৰ পৰিসৰ

(10)

- (b) Characteristics of a mentally healthy person

এজন মানসিকভাৱে সুস্থ ব্যক্তিৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

- (c) Relationship between mental health and mental hygiene

মানসিক স্বাস্থ্য আৰু মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ মাজৰ সম্পৰ্ক

- (d) Principles of sound mental health

সুস্থ মানসিক স্বাস্থ্যৰ নীতিসমূহ

- (e) Mental health of teachers

শিক্ষকৰ মানসিক স্বাস্থ্য

- (f) Five pillars of positive psychology

ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ পঞ্চ স্তম্ভ

- (g) Principles of Yoga for healthy living

সুস্থ জীৱন-যাপনৰ বাবে যোগৰ নীতিসমূহ

- (h) Role of Yoga for personality development

ব্যক্তিত্ব বিকাশৰ বাবে যোগৰ ভূমিকা

4. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ পৰা যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Define mental health. Discuss the need and importance of mental health. 2+8=10

মানসিক স্বাস্থ্যৰ সংজ্ঞা দিয়া। মানসিক স্বাস্থ্যৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

(11)

- (b) Explain the need and importance of mental hygiene. 10

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব বৰ্ণনা কৰা।

- (c) What are the factors affecting mental health? Discuss the role of home in maintaining mental health of children. 5+5=10

মানসিক স্বাস্থ্য প্ৰভাৱিত কৰা কাৰকবোৰ কি কি? শিশুৰ মানসিক স্বাস্থ্য বজাই ৰখাত ঘৰৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

- (d) Define positive psychology. Explain the importance of positive psychology. 2+8=10

ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ গুৰুত্ব বৰ্ণনা কৰা।

- (e) Write briefly on the role of Yoga in stress management. Explain the importance of Yoga in physical and mental health. 5+5=10

চাপ ব্যৱস্থাপনাত যোগৰ ভূমিকা চমুকৈ লিখা। শাৰীৰিক আৰু মানসিক স্বাস্থ্যত যোগৰ গুৰুত্ব বৰ্ণনা কৰা।
